

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1948/2024
14.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца малолетног АА из ..., кога заступа законски заступник ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Драгин, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из ..., ради издржавања по тужби и измене одлуке о одржавању личних односа родитеља са дететом по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 560/23 од 12.10.2023. године, на седници одржаној 14.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 560/23 од 12.10.2023. године.

Одбија се захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П2 678/20 од 13.07.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 09.02.2023. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и измењена пресуда Основног суда у Панчеву П2 620/2016 од 07.02.2017. године у трећем ставу изреке, тако што је обавезан тужени да на име доприноса за издржавање малолетног тужиоца плаћа месечно по 21.000,00 динара почев од 12.11.2020. до 31.01.2023, а од 01.02.2023. године па убудуће док за то постоје законски услови по 26.000,00 динара, на начин описан у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, утврђено је да је на рочишту одржаном 13.04.2023. године повучена противтужба у делу који се односи на смањење доприноса за издржавање малолетног тужиоца. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев и измењена поменута пресуда од 19.07.2018. године у првом ставу изреке у погледу одржавања личних односа оца са дететом, тако да се њихови лични контакти одвијају: током сваког другог викенда од петка од 18 часова до недеље до 18 часова; у недељи кад се не остварује контакт током викенда четвртком од 17 до 20 часова; током половине пролећног и зимског школског распута; током три недеље летњег школског распуста и то две недеље непрекидно и недељу дана по договору родитеља; у дане државних и верских празника који су нерадни и на дан рођендана наизменично код оца и мајке; мајчин рођендан и њену славу ће дете проводити код мајке, а очеву славу и очев рођендан ће проводити код оца, док ће отац преузимати и враћати дете у кућу у којој живи са мајком.

Ставом петим изреке, одбијен је противужбени захтев преко досуђеног виђања током летњег распуста у трајању од три недеље до тражене половине летњег распуста. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 560/23 од 12.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у делу четвртог става изреке, којим је измењена Основног суда у Панчеву П2 762/17 од 19.07.2018. године у погледу одржавања личних односа са дететом, тако што ће малолетно дете са оцем проводити половину пролећног и зимског распуста и три недеље током летњег школског распуста, и то две недеље непрекидно и још једну недељу по договору родитеља, и у односу на одлуку о трошковима поступка из шестог става изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је одлучено о одржавању личних односа и трошковима поступка, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетни тужилац је рођен ...2011. године, а пресудом Основног суда у Панчеву П2 620/16 од 07.02.2017. године којом је разведен брак његових родитеља – законске заступнице и туженог, поверен је мајци на самостално вршење родитељског права, док су лични односи детета са оцем уређени тако да дете код оца проведе два дана у недељи од 16 до 20 часова, с тим што ће једном од тих дана и преспавати код оца, сваки верски и државни празник, као и зимски и летњи распуст у складу са договором странака. Ова пресуда је измењена пресудом Основног суда у Панчеву П2 762/17 од 19.07.2018. године у делу у коме су уређени лични односи детета и оца, тако да се контакти одвијају сваког другог викенда од петка од 18 часова до недеље у 18 часова; током седам дана зимског распуста и 14 дана летњег распуста; четвртком од 17 до 20 часова у недељи када се не остварује контакт током викенда, нерадне државне и верске празнике и рођендане наизменично код оца и мајке, док ће мајчин рођендан и њену крсну славу проводити код мајке, а очеву крсну славу и рођендан код оца. Развој детета је уредан и у складу са узрастом, уклопљен је у вршњачку групу, комуникативан је, емотивно везан за оба родитеља, а његов однос према школским обавезама је добар (има смањену оцену из владања због више ситних кршења дисциплине на часу и злоупотребе мобилног телефона, о чему су родитељи обавештени). Родитељи су се након развода често обраћали институцијама. Оба родитеља имају добар однос са дететом. Мајка сматра да је доследна у постављању граница, а да отац то није, истиче и сада да отац угрожава безбедност детета, које се у мају 2021. године повредило на картингу на који га је одвео отац, да би после минимизирао повреду. Отац је због пословних обавеза доста одсутан

током летњег распуста. Мишљење органа старатељства је да код детета не постоји отпор према контакту са оцем, код кога дете радо одлази и има позитивне утиске, да нису уочене контраиндикације у односу на родитељску улогу како мајке, тако и оца, због чега је предложен проширени модел виђања детета са оцем, према коме би половину пролећног, зимског и летњег школског распуста дете проводило код оца.

Код таквог стања ствари првостепени суд је у свему прихватио предлог о одржавању личних односа детета са оцем, осим у погледу одлуке о боравку ког оца током половине летњег распуста, имајући у виду да је отац доста одсутан током летњег распуста због пословних обавеза и оценио да је у најбољем интересу детета да са оцем током летњег распуста проводи три недеље и то две недеље непрекидно и још једну недељу по договору родитеља, а другостепени суд је такву одлуку, као правилну, потврдио.

По налажењу Врховног суда, побијана другостепена пресуда је заснована на правилној примени материјалног права те су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права, до чега је наводно дошло због тога што је чињенично стање непотпуно и погрешно утврђено.

И по оцени Врховног суда нису основани наводи ревизије, којима се понављају наводи истицани током поступка, о којима је другостепени суд у побијаној одлуци дао јасне и потпуне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата. Наиме, оценом свих постојећих околности утврђено је шта је најбољи интерес детета, који подразумева удовољавање на најбољи могући начин емотивним и развојним потребама детета и ово начело има предност пред осталим интересима.

У складу са Породичним законом дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, које може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета (члан 61); а суд је увек дужан, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. став 1) и да пре него што донесе одлуку затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270).

Начин одржавања личних односа који је одређен нижестепеним пресудама је у складу са извештајем органа старатељства, са изменом у погледу одржавања личних односа детета са оцем током летњег распуста, коју су судови били овлашћени да учине, с обзиром на дужа одсуства оца током летњег распуста због пословних обавеза.

Дужност суда да се руководи најбољим интересом детета и да примењује истражно начело (члан 205. Породичног закона) овлашћује суд да и сам, без потребе да то предложи нека од странака, утврди све битне чињенице, као и да сваки доказ засебно и све заједно, укључујући и налаз и стручно мишљење органа старатељства, цени у смислу члана 8. ЗПП, чије се одредбе примењују у поступку у вези са породичним односима, какав је у конкретном случају, на основу члана 202. Породичног закона. Ово стога што доказивање, сагласно члану 229. ЗПП, обухвата све чињенице које су важне за доношење одлуке (став 1), које се утврђују на основу различитих доказних средстава и што међу доказима не постоји хијерархија нити је суд везан формалним доказним правилима по којима би неку чињеницу која се доказује, мимо свог уверења, требало да узме као доказану. Зато суд није

аутоматски везан ни мишљењем органа старатељства, већ је овлашћен, штавише и дужан, да и њега, као и сваки други доказ, подвргне правилима логике и аналитички и критички га оцени.

По оцени Врховног суда најбољи интерес детета, који је у конкретном случају изражен у омогућавању детету да више времена проводи са оцем за кога нису уочене никакве контраиндикације у односу на родитељску улогу, утврђен је поуздано, сагласно одредбама Породичног закона јер присуство оба родитеља са одговарајућим родитељским капацитетима, па и њихове различите личности обогаћују личност и развој детета и олакшавају његову социјалну адаптацију и укљученост.

Пошто је и одлука о трошковима поступка донета правилном применом члана 207. Породичног закона, донета је одлука као у првом ставу изреке на основу члана 414. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка по ревизији донета је на основу члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП, с обзиром да тужилац није успео у поступку по том ванредном правном леку.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**